

Kvalitetsrapport 2020/2021

Ajgeldingerska villan förskola

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Väsentliga händelser under läsåret	3
1.2 Covid-19 och dess effekter på verksamheten.....	3
1.3 Lokala utvecklingsområden 2020/2021	3
2 Övergripande förutsättningar.....	5
2.1 Barnantal och personalstatistik.....	5
3 Normer och värden	6
3.1 Förskolans arbete med normer och värden.....	6
4 Kunskaper, utveckling och lärande.....	8
4.1 Förskolan.....	8
5 Barns och elevers ansvar och inflytande	11
5.1 Förskolan.....	11
6 Skola och hem samt övergång och samverkan	13
6.1 Förskolan.....	13
7 Förskolan, skolan och omvärlden	15
8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål	16
8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola	16
8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat.....	16
8.3 Digital transformation i förskolan och skolan.....	17
8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv.....	18
9 Prioriterade utvecklingsområden	19
9.1 Förskolans utvecklingsområden	19

1 Inledning

Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att rektor systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och genomföra åtgärder som bidrar till att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska främst fungera som ett verktyg för enhetens fortlöpande utvecklingsarbete. I andra hand ska det ge beslutsfattarna en väl underbyggd bild för att förvaltningsövergripande satsningar ska kunna göras.

Det viktigaste förbättringsarbetet är det som påverkar vad som sker i mötet med barn och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska därför utgå ifrån vad som gynnar barnens och elevernas utveckling och lärande. Det är viktigt att identifiera utvecklingsområden som sedan konkretiseras så att alla barn och elever oavsett kön, socioekonomisk bakgrund eller annat, får den utbildning de har rätt till utifrån såväl kvalitets- som likvärdighetsaspekter.

Bildningsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete utgår från skollagen och läroplanernas krav och mål samt bildningsnämndens effektmål.

Bildningsnämndens effektmål för 2021:

- Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola
- Digital transformation i förskolan och skolan
- Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i förskola och skola
- Samverkan förskola, skola och näringsliv

1.1 Väsentliga händelser under läsåret

Kvalitetstrappan var igång under början av höstterminen och användes i planering av utbildningen. Organisationsförändring presenterades i bildningsförvaltningen och satsningen på kvalitetstrappan avslutades centralt men materialet används i samtal kring kvalitet på förskolan.

Stor oro kring organisationsförändringen har präglat året. Både i ledning och hos pedagogisk personal.

1.2 Covid-19 och dess effekter på verksamheten

Vi ser att många dagar handlar om att organisera om för att upprätta en fungerande verksamhet och att säkerställa att barnen får trygghet och omsorg. Vi har valt att inte ta in vikarier utifrån på grund av att försöka hindra smittspridning. Detta ser vi medfört en viss stress och frustration hos vissa pedagoger som upplevt en osäkerhet över dagen och känsla av otillräcklighet. Våren 2021 släppte vi på det och tog in kända vikarier för att få bättre struktur och arbetsglädje igen. Det har även gett positiv effekt på pedagogernas arbetsmiljö.

Den enskilda pedagogiska utvecklingstiden och arbetslagens reflektionstid har vid flera tillfällen ställts in och detta syns i den planerade undervisningen och speciellt i dokumentationen. Vissa barn har väldigt lite närvaro på förskolan och relationer med vårdnadshavare har försämrats under detta år vilket troligtvis beror på att de inte får komma in på förskolan och den eviga frågan kring lindriga symtom.

Utevistelsen har ökat och stor del av barnens dag bedrivs ute. Vi ser en stor utveckling kring hur pedagoger använder utemiljön som ett pedagogiskt rum/verktyg. Allt man kan göra inne kan även ske utomhus och vi ser även att man hittat former för att visa dokumentationen där ute.

1.3 Lokala utvecklingsområden 2020/2021

Vi identifierade tre utvecklingsområden att fördjupa oss i.

1 Utveckla dokumentationen av det enskilda barnets förändrade kunnande och lärprocesser.

- Använda ett reviderat reflektionsdokument som alla kan ta del av för det kollegiala lärandet.
- Pedagogisk utvecklingsgrupp med fokus på dokumentation
- Bokcirkel Utmana och stötta- undervisning i förskolan.
- Kvalitetstrappan och matriserna höja förståelsen kring kvalitet.

2. Vad innebär digital kompetens i förskolan?

- Pedagogisk utvecklingsgrupp
- Inventera pedagogers kompetens
- Inköp av digitala verktyg och göra enkla manualer för dessa.

3. Utarbeta metoder för att använda dokumenten *Anpassningar på grupp- och organisationsnivå i förskolan och pedagogisk kartläggning*

- inför höstens verksamhetskonferens kartlägga gruppen
- specialpedagogen ska vara behjälplig i formalia vid upprättande av individuell pedagogisk kartläggning

Här ser vi en utveckling kring arbetssätt med generella anpassningar på gruppnivå. Alla arbetar med bildstöd och Takk.

2 Övergripande förutsättningar

2.1 Barnantal och personalstatistik

Barnantal och personalstatistik

Förskola	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antal barn	67	58	69
Antal årsarbetare		9	12
Andel årsarbetare med förskollärarexamen, %		70,0	66,0
Personaltäthet, antal barn per årsarbetare		6,4	5,75

Analys

Ajgeldingerska förskolan består av fyra avdelningar. Maria och Hilma har 3-5 åringar och Carl, Jacob tar emot de yngre barnen 1-3år. Där går ca 20 barn på Hilma och Maria och Carl, Jacob har vardera 15 barn i sina grupper. Personalstyrkan består av 8 förskollärare och 4 barnskötare.

Introduktioner sker under hela läsåret, några enstaka barn byter och nya kommer. Vi fick fullt meddetsamma och har fattats två barn vid några korta tillfällen. Nöjdheten hos vårdnadshavare är generellt hög vilket innebär få som lämnar förskolan. Hög andel förskollärare och till viss del något nygammalt arbetslag (föräldraledig kom tillbaka vt) skapar en stabilitet i personalstyrkan. Två förskollärare och en barnskötare med lång erfarenhet i varje arbetslag delar mentorskapet vilket minskar arbetsbelastningen på förskollärare och skapar högre engagemang hos all personal. Pandemin har medfört hög personalfrånvaro och en stor vilja att hjälpa varandra genomsyrar verksamheten.

3 Normer och värden

Bildningsnämndens samtliga verksamheter ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barn och elever att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling, enligt varje skolforms läroplan. En viktig uppgift för samtliga skolformer är att i det dagliga arbetet med normer och värden, förmedla och förankra respekt för demokratiska värderingar och människovärdets okränkbarhet. Förskolan och skolan ska arbeta främjande för likabehandling och förebyggande för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Det främjande arbetet tar avstamp i varje förskole- och skolenhets aktiva arbete och planer mot kränkande behandling. Dessa områden är tätt sammankopplade och därför är det av vikt att alla delar i läroplansområdet normer och värden följs upp.

*Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola.***

3.1 Förskolans arbete med normer och värden

Förskoleverksamheten ska på ett medvetet sätt utformas så att flickor och pojkar får möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar. Barn ska känna sig trygga och få vara som de vill vara. Värdegrundsuppgiften är centralt i förskolans arbete.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- *öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,*
- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
- *förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- *respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och*
- *ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.*

Kränkande behandling

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antalet anmälningar	0	0	0

Enkät normer och värden (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	8,5	8,8
Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt	8,6	-
Jag upplever att förskolepersonalen arbetar för att barnen ska utveckla respekt för varandra	-	9,1

Analys

Vi ser ett tydligt riktat värdegrundsarbete utifrån beprövat och forsknings baserat material som kompisböcker och kungaskogen. Medvetenhet under grundverksamheten tydliggör struktur, organisation och förhållningsregler för alla barn. Generella anpassningar används och ger alla barn bättre förutsättningar för att hantera sin vardag och få en känsla av sammanhang, KASAM, på förskolan. Anknytningsteorier ligger som grund till den planerade introduktionen och arbetet med trygghet för alla barn. På 1-3 års avdelningarna har trygghet och anknytning varit i fokus, där pedagoger föregår med gott exempel. Pedagogerna är närvarande och delaktiga i barnens lek med

syfte om att barnen ska känna trygghet samt förebygga konflikter. För att stötta barnen i deras integritet och självkänsla arbetar man med begreppet stopp, där den enskildes känslor synliggörs.

Introduktioner pågick under hela läsåret vilket medförde att grupperna förändrades hela tiden. Att få till en fungerande struktur med färre barn i gruppen har varit en utmaning på grund av, covid-19, både på grund av personalbortfall men också att vissa grupper har periodvis varit väldigt få barn närvarande.

Gällande kränkande behandling kan vi se att förskolan inte anmält några kränkande. Ny ledning kommer kartlägga detta. Om det beror på okunskap eller god konflikthantering samt värdegrundsarbete.

Det är väldigt låg svarsfrekvens på enkäten som skickades ut till vårdnadshavare. De vårdnadshavare som har svarat har gett förskolan ett gott omdöme gällande normer och värden.

Utvecklingsområde:

Utveckla en fungerande struktur där barnen delas in i mindre grupperingar.

Gå igenom Draft-it samt vad är en kränkning.

4 Kunskaper, utveckling och lärande

Läroplanernas skrivningar om barns och elevers lärande tar avstamp i att stimulera barns nyfikenhet och lust att lära. Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande genom en rolig, trygg och lärorik verksamhet för alla barn som deltar i den. Skolan ska vidare ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skollagen föreskriver att utbildningen ska vara likvärdig, men undervisningen ska också utformas så att den bidrar till att eleven tror på sin förmåga och bibehåller lusten till ett livslångt lärande.

Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat samt digital transformation i förskolan och skolan.**

4.1 Förskolan

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet,
- självständighet och tillit till sin egen förmåga,
- nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära,
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler,
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar,
- fantasi och föreställningsförmåga,
- motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och sitt välbefinnande,
- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,
- förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap,
- sin kulturella identitet samt kunskap om och intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet,
- både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket, om barnet tillhör en nationell minoritet,
- både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska,
- svenskt teckenspråk, om barnet har hörselnedsättning, är döv eller av andra skäl har behov av teckenspråk,
- förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar,
- förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt att resonera matematiskt om detta,
- förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
- förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling,
- förståelse för naturvetenskap, kunskaper om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,
- förmåga att utforska, beskriva med olika uttrycksformer, ställa frågor om och samtala om

naturvetenskap och teknik,

- *förmåga att upptäcka och utforska teknik i vardagen, och*
- *förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.*

Enkät utveckling och lärande (vårdnadshavare)

	2018/2019	2020/2021
Mitt barn stimuleras till utveckling och lärande i förskolan	7,9	-
Jag upplever att förskolan erbjuder mitt barn en stimulerande miljö	-	8,4
Personalen på förskolan väcker mitt barns lust att lära	8,1	-
Jag upplever att verksamheten på förskolan väcker mitt barns nyfikenhet.	-	8,9
När mitt barn lär sig något nytt i förskolan vill hon/han lära sig mer om det	7,8	-
Jag upplever att mitt barn lär sig mycket på förskolan	-	8,9

Analys

Alla läroplansmålen är synliga olika frekvent under läsåret vilket syns i väggdokumentation, på unikum, avdelningarnas reflektionsdokument och genom verksamhetsuppföljning. Den planerade undervisningen utgår ifrån barnens intresse, temaarbete och i närmiljön. Förskolan följer årstidens skiftningar och har tydliga mål med specifika fakta och begrepp kring det som undersöks. Exempel på detta är att förskolan följer ekorren som bor på gården, upplever snö och is under vintern, odlar och återbrukar matavfall i en komposthink. Barnen får formulera sina antagande, hypoteser och sina erfarenheter kring det som undervisningen handlar om.

Matematik:

Genom en tillrättalagd miljö lockas barnen till många möjligheter att utveckla sin matematiska förmåga. Material för matematisk laborering finns tillgängligt och förändras utifrån barnens intresse och utveckling.

Undervisning sker både under specifikt utformade stunder liksom under hela dagen både ute och inne. Vi ser i dokumentationen en tydligare målstyrd process än tidigare där undervisningen är mätbar med tydliga målformuleringar.

Språk och kommunikation:

Med en språkstimulerande miljö med material, bilder, böcker, bokstäver, ord, digitala verktyg, TAKK, widget och närvarande pedagoger som utmanar och utvecklar barnens språk och kommunikationsförmåga. Genom högläsning av böcker och via Poly Glutt får barnen möjlighet att reflektera och göra sina röster hörda hur de har tolkat boken samt om de har frågor och funderingar.

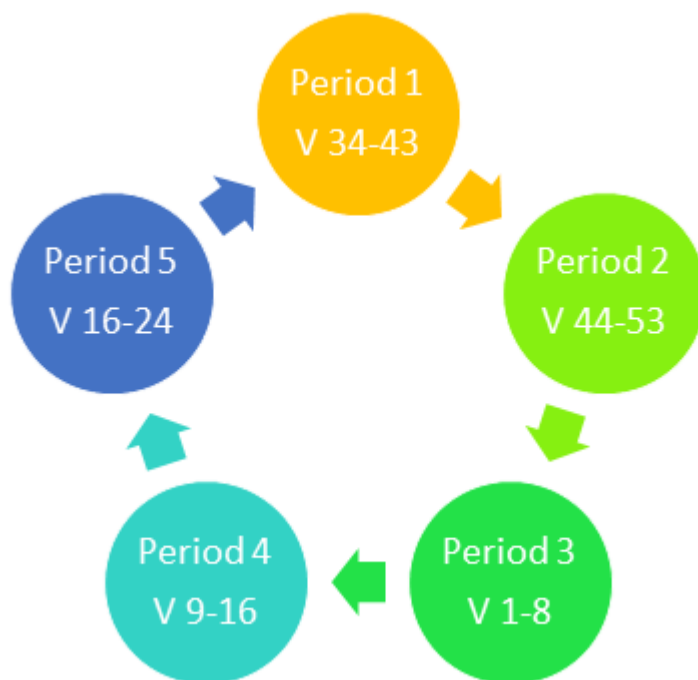
Genom att i undervisningen under hela dagen prioritera samtalen med och mellan barnen ges barnen möjlighet att dagligen delge sina tankar och intressen med övriga i ett sammanhang som utvecklar ordförråd och kommunikationsförmågor. I ex. grupper, vid matsituationer, samlingar, lärande lek och sagoläsning.

Implementering av Handlingsplan för SPRÅK-, LÄS- OCH SKRIVUTVECKLING och "Före Bornholms modellen" startade med att alla valde ut två mål att fördjupa sig i under vårterminen. Detta har följts upp under två tillfällen och påvisar en utveckling. Vi ser att med uppföljningar ökar

kvalitén på undervisningen och utvärderingen. Med tydligare målformuleringar som är mätbara syns utveckling i barnens förändrade kunnande.

Undif har generellt bidragit till en mer medveten undervisning och förmåga att synliggöra målprocesser. Förskollärare ser sig som lärare i förskolan. Undervisning är ett väl förankrat begrepp i förskolan och tydliga mätbara målformuleringar skrivs i början av terminen och revideras efterhand under läsåret. Här ser vi dock att förmågan att analysera resultatet är ett utvecklingsområde. Vi ser fortfarande ett beskrivande av göranden som utvärdering.

Nya ledningen kommer fokusera mycket på dokumentation, uppföljningar och analys. Vi kommer ta fram enkla strukturer för dokumentation, uppföljning och analys som ska användas kontinuerligt och oftare. Vi kommer dela in läsåret i sex perioder med start vårterminen 2022.

Vi delar in läsåret i sex ungefär lika långa perioder som en tidsram för allt arbete på förskolan. Att ofta följa upp och utvärdera på både organisations-, förskol-, grupp- samt individnivå ökar möjligheten att fortlöpande ändra riktning och forma arbetet och undervisningen utifrån de behov barnen faktiskt har. Perioderna ger oss också möjlighet att reflektera över det vi genomfört när vi fortfarande har det färskt i minnet.

5 Barns och elevers ansvar och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla barn och elever. I förskolan läggs grunden för att barnen ska utveckla en förståelse för vad demokrati är. I skolan ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska stimuleras i att ta aktiv del i att vidareutveckla utbildningen och de ska få information i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas utefter ålder och mognad, men de ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som kan behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Rätten till delaktighet och inflytande handlar inte om att bestämma utan det handlar om att alla får vara en del av en gemenskap där respekt och inkludering utgör ledord i verksamheten.

Inflytandefrågor i förskolan och skolan handlar inte bara om att barn och elever ska ha inflytande över utbildningens innehåll och hur den utförs. Barnen/eleverna ska också få möjlighet att förbereda sig inför framtida inflytande i samhället. Förberedelserna inför framtida inflytande handlar om att bli van vid att delta i viktiga språkliga aktiviteter som till exempel att läsa kritiskt och att debattera.

5.1 Förskolan

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation,
- förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan, och
- förståelse för demokratiska principer och förmåga att samarbeta och fatta beslut i enlighet med dem.

Enkät barns inflytande (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
Mitt barn uppmuntras att ta ansvar i förskolan	8,4	-
Jag upplever att barnen får vara med och bestämma om hur det ska vara på förskolan	-	7,9
Mitt barns åsikter och intressen tas tillvara	7,9	-
Jag upplever att barnen får ge uttryck för sig själva på förskolan (t.ex. förmedla åsikter, tankar, intressen)	-	8,6

Analys

Genom att utgå från observationer när man planerar undervisning och lärmiljöer ser vi att barnen är delaktiga att skapa sin egen utbildning. Barnen blir delaktiga i sociala sammanhang genom att pedagoger vägleder och stöttar, framförallt ligger fokus på att barnen får skapa en trygg självbild och säkerhet. Det pågår öppna diskussioner och dialoger med alla i gruppen och man låter alla barns tankar och idéer vara synliga. Det är viktigt att respekterar även de barn som inte vill. Barnens egna val av aktivitet har betydelse för planering av dagen.

Vi ser att barnen lär sig mycket av varandra samtidigt som de använder de förhållningssätt som utbildningen erbjuder i sociala sammanhang och i sitt egna lärande. Vi ser tydligt att barnen ständigt utvecklar sitt eget ansvarstagande genom att ta egna beslut i olika situationer.

Utvecklingsområde:

Barnens delaktighet och medverkan i utvecklingssamtalen. Utföra kollegialt lärande kring utvecklingssamtal. Hitta en progression kring barnens delaktighet i samtalen. Här ska även

diskuteras innehåll på samtal, upprätta en mall.

Behöver utveckla arbetet kring barnkonventionen kopplad till undervisning, värdegrundsmaterial och barnråd. Barnens inflytande finns men behöver synliggöras tydligare i dokumentationen.

6 Skola och hem samt övergång och samverkan

Samverkan med vårdnadshavarna är avgörande för att skapa bästa förutsättningar för elevernas lärande och utveckling. På samma sätt är samverkan och överlämningar mellan olika skolformer och stadier ovärderliga för att information om elever inte ska försvinna. Ett utbyte av kunskaper och erfarenheter kan innebära stora vinster för klasser och enskilda elever.

6.1 Förskolan

Förskola och hem (Lpfö18)

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

Övergång och samverkan (Lpfö18)

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
På utvecklingssamtalet får jag tydlig information om mitt barns utveckling och lärande	8,2	8,2
Jag har goda relationer med förskolans personal	9,1	-
Jag får fortlöpande information om mitt barns tillvaro på förskolan (tex trivsel, utveckling och lärande)	8,1	7,7
Jag får information om det har hänt något i barngruppen/på förskolan	7,8	-
Jag upplever att förskolan tar hänsyn till den information jag förmedlar om mitt barn (t.ex. om barnets mående, familjesituation eller utveckling)	-	8,7

Klagomål och synpunkter

3 klagomål

- brister i den planerade strukturen
- överföring av information
- konflikt mellan barn, förkylningssymtom.

Dessa löstes genom att se över organisatoriska mellanrum, dialog med vårdnadshavare och upprättande av handlingsplan.

Analys

Föräldraenkäten gav låg svarsfrekvens 37 svar av 70 möjliga. Vårdnadshavarna skriver i kommentarsfälten att de är nöjda med förskolan, pedagoger och maten. Förbättringsområde är att man önskar mer information och dokumentation. Rektor planerar att skriva månadsbrev inom

området. Alla avdelningar ska även skriva veckobrev som är kopplad till undervisning samt förskolans prioriterade mål.

Covid-19 har medfört att den goda kontakten med vårdnadshavarna har försämrats till viss del. Vårdnadshavarna bjuds inte in och har därför mindre förståelse för verksamheten. Kontakt via sms och mejl kan ibland tolkas fel, vilket medfört extra arbete med tilliten för vissa vårdnadshavare. Här är det viktigt att träffa vårdnadshavarna inom avstånd vid hämtning och lämning eller via telefon för att återuppta den goda kontakten.

Övergångarna inom förskolan finns det en tydlig plan för och den fungerar väl. Eftersom vi är en liten förskola upplever vi att alla pedagoger känner till alla barn och vårdnadshavare, vilket vi ser som en styrka. Man har kanske inte den djupgående kunskapen om alla barn, men ser alla och känner alla barn. Det samtalas efter överenskommelse med vårdnadshavare om barnens behov och pedagoger från äldre barns avdelningarna ser de yngre barnen ute och kan till viss del bilda sig en egen uppfattning om dem inför överlämnande på förskolan. Vi samverkar med vårdnadshavarna och deras tankar lyfts med de nya pedagogerna inför byte av avdelning.

Överlämnande till förskoleklass sker enligt handlingsplan och fungerar väl. Vi använder oss av de kommunövergripande handlingsplanerna som finns.

7 Förskolan, skolan och omvärlden

En förutsättning för att barn, elever och studerande ska kunna göra väl underbyggda framtidsval, är att verksamheten i för-, grund- och gymnasieskolan på olika sätt bidrar till att de utvecklar förståelse för sig själva och sin omvärld.

Förskola och skola ska samverka med omgivande samhälle ur såväl ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv för att vidga barn och elevers syn på sitt framtida medborgarskap och arbetsliv. Redan från tidig ålder kan verksamheterna bidra till att elever uppfyller sina drömmar genom att ge förutsättningar för att göra medvetna val och insikten att alla kan påverka sin framtid i ett tidigt skede. I Trelleborg finns ett gemensamt ansvar för bred vägledning från förskola till gymnasieskola.

*Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **Samverkan förskola, skola och näringsliv.***

Analys

På grund av covid så har omvärldsorientering skett i närområdet. I undervisningen uppmärksammas yrken nära förskolans värld, till exempel vaktmästare, lastbils-leveranser, renhållningsarbetare, lokalvårdare, kokerska osv. Samtal förs med barnen om att alla kan jobba med vad man vill, genusarbete och minska könsroller syns i undervisningen. En avdelning har haft närmiljön som tema och synliggjort vad som finns i vår närhet. Statyvandring som följdes upp med forskning kring uppkomst och betydelse har varit en avdelnings projekt under våren. Genom att medvetet arbeta med bland annat digitala verktyg och faktaböcker utvidgar utbildningen barnens perspektiv på världen och hur stor den är. Undervisning kring hur vi påverkar vår värld dvs arbetar med hållbarutveckling, normer och värden syns i utbildningen. Vi ser en strävan efter att bilda goda samhällsmedborgare som kan ta ansvar för sina egna handlingar i värdegrundsarbetet. Att bli lyssnad på och få talutrymme och känsla av att vara betydelsefull. Att aktivt arbeta med de mjuka värdena och egenskaperna har en stor betydelse för barnens självkänsla och tro på sig själv. Genom att arbeta medvetet med hållbar utveckling och värna om vår miljö ges barnen möjlighet att göra kloka val. I barnens lek finns böcker som belyser olika yrken och lekmaterial som stimulerar till rollek.

Arbetet syns i väggdokumentation, unikum och i dagliga dialoger.

Utvecklingsområde:

Området förskola ska upprätta en syv plan där vi kan följa barnens progression i arbetet med samverka förskola och omvärld. Det ska vara tydliga aktiviteter kopplade med barnens ålder.

8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål

8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan.

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan.

Genom ett genomgripande förhållningsätt där man bemöter varje barn utifrån deras behov och utveckling, skapas undervisning utifrån utveckling, intresse och mognad. Det individuella barnet synliggörs i mindre grupperingar. Genom att förmedla positivitet och glädje blir tiden på förskolan lustfylld och alla barnen ska få med sig en känsla av att tro på sig själv och känna tillit för att fortsätta skapa goda relationer. Vi vill att barnen ska få med sig verktyg att hantera sina känslor och kunna se sitt självvärde. Detta görs genom att pedagogerna skapar ett bra klimat där barnens får möjlighet att kunna se varandra, acceptera varandras olikheter/likheter och prata om hur vi är gentemot varandra. Genom att arbetar nära och att vara i barnens nivå ges möjlighet att förebygga, förstå konflikter och vägleda samt ge verktyg till konflikthantering. Vårt samarbete med vårdnadshavare fungerar bra och vi upplever att de känner sig trygga med oss. Genom att bygga en positiv trygg relation till barnen får barnen förutsättningar att våga uttrycka sina känslor och må bra i förskolan. Barnens intresse styr verksamheten vilket syns i tema och i lekmiljöer som förändras över tid. Utdrag ur pedagogers utvärdering: "Vi vill att barnen ska få inflytande i sin egen vardag och kunna påverka vilket material och vilka aktiviteter och undervisning som bedrivs. Barnens röst är viktigast och barnens intresse styr vår riktning och fortsatta planering."

Genom en tydlig grundverksamhet introduceras barn med familj i förskolans struktur och organisation. Närvarande tydliga pedagoger som aktivt arbetar med rutiner och regler skapar förutsättningar för trygghet och känsla av sammanhang.

Den tydliga strukturen gör barnen trygga på avdelningen vilket gör att de på eget initiativ kan utforska de material de vill jobba med. Vi ser att barnen delar med sig av sina kunskaper till varandra. Pedagogerna finns hela tiden som stöd och uppmuntran i verksamheten.

8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat

Enligt skollagen "ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen." (SFS 2010:800 Skollag, kap 1, § 1). I Trelleborgs kommun arbetar vi med inkluderande lärmiljöer som en metod för att öka måluppfyllelsen och förbättra studieresultaten. Tillgängliga lärmiljöer handlar inte bara om den fysiska miljön utan om ett förhållningssätt till barn och elever och deras lärande.

Vi ser ett tydligare målfokus i reflektionsdokumentet i början av läsåret. När vi gör uppföljning av specifika mål ser vi en tydlig utveckling och tydligare förändrat lärande hos barnet i dokumentationen. Detta tolkar vi som att behov finns av uppföljning som lämnas till ledning skapar större utveckling av undervisningen.

Vi har genomfört en del av planerna men inte allt. På pandemin och dess inverkan på planeringstid och reflektionstid har vi inte sett det resultat vi önskade. Man använder reflektionsdokumentet olika frekvent. Vi kan se ett tydligare målfokus i planeringen men

fortfarande speglas dokumentationen i göranden och fokus ligger till större del på gruppen. Bokcirkeln har inte följts upp av tvärgruppsdiskussioner som tidigare, vilket medfört att alla inte läst boken. Kvalitetstrappan och dess matriser var en hjälp att förstå nästa steg för att öka kvalitén. Det ser vi genom att väggdokumentation har fått ett lyft och barnens delaktighet och lärande syns där. Kvalitetstrappan avbröts under höstterminen-21 när det planerades för ny organisation.

Tydliga lärmiljöer skapas med ämnesspecifika innehåll för att erbjuda barnen en självständighet i sin egen lärprocess. Generella anpassningar som TAKK och bildstöd används dagligen. Avdelningarna planeras utifrån de behov som uppkommer och till stor del är material tillgängligt för barnens eget val. För att utveckla detta arbetet vidare så på studiedagen den 24/5 hade del av dagen fokus på lärmiljöer med föreläsning av Katinka Vikingsen. "Rum för Lärande."

Pedagogerna har blivit skickligare på att stötta och utmana varje barn utifrån sin utvecklingsnivå. Vilket gör att barnen har större möjlighet att utveckla sitt kunnande. Detta syns genom att barnen tydligt visar intresse och glädje för undervisningsstunderna. Att kunna är kul.

Utvecklingsområde: Dokumentation av det enskilda barnets lärprocesser bl.a genom kollegialt lärande.

8.3 Digital transformation i förskolan och skolan

Digital kompetens är en av EU:s åtta nyckelkompetenser för det livslånga lärandet. Den definieras som grundläggande färdigheter i informations- och kommunikationsteknik samt förmågan att kunna använda internet på ett säkert och kritiskt sätt. Läroplanerna för förskola och skola slår fast vikten av att ge alla elever en grundläggande digital kompetens, vilket också är en viktig del i likvärdighetsarbetet. På det sättet kan man minska, eller förebygga en digital ojämlikhetsklyfta, vilket också ses som en förutsättning för att fostra och utveckla framtida aktiva medborgare.

Alla har lyft digital transformation i sin planerade undervisning och använder digitala verktyg såsom lärplatta, dator, dokumentkamera, skärm och projektorer. Analog och digital programmering förekommer på vissa avdelningar. Några använder också medvetet bild och ljud som dokumentation där barnen är producenter. Polyglutt används av alla avdelningar. Kunskapssökande sker digitalt och böcker där man jämför rimligheten i fakta (källkritiskt tänkande).

Vi har utökat den digitala tekniken med dokumentkamera och projektor, två avdelningar samarbetar kring en av varje. Detta ser vi var ett positivt inslag i undervisningen och barnen får ta del av bl.a högläsning via dokumentkamera och polyglutt på skärmen. Tillgängligheten gör att användandet ökat. Vi ser stor variation i pedagogernas kompetens vilket medför att användandet är personbundet. Utvecklingsgrupper har inte genomförts så frekvent som planerats pga personalbrist. Men vi har blivit lite experter på digitala möten. Detta har även använts i föräldrasamtal. Vid terminsstart har alla arbetslag gjort en grovplanering för att utveckla den digitala kompetensen och här ser vi en variation kring målformuleringar och uppföljning av mål. Försättningsvis behöver man fördjupa sig i vad innebär digital transformation i förskolan och vilka förmågor ska barnen få möjlighet att utveckla. Egen Ipad till varje anställd är ett lyckat koncept pga tillgängligheten till bl.a. mejl och att alla kan dokumentera i stunden.

Vi ser ett större intresse och användande av digitala verktyg i den dagliga undervisningen. Detta har vi sett efter att det köpts in fler dokumentkameror och projektorer, vilket medfört större tillgänglighet. Vi ser att ambitionen att utveckla den digitala kompetensen är hög men verkligheten är ojäm. Detta kan bero på pedagogernas egna kunnande och behov av kompetensutveckling. Den pedagogiska dokumentationen har utvecklats på några ställe men inte på andra, vilket tydligt visar på olikheter som behöver uppmärksammas och arbetas med framgent. Vi ser också en ojäm förmåga att använda de digitala verktygen vilket tydligt är personbundet.

Utvecklingsområden:

Bryta ner målen och få en fördjupad förståelse för vad digital transformation innebär i förskolan.

Vilka förmågor behöver vi ge barnen möjlighet att utveckla?

Utarbeta en ikt-plan som synliggör en lägsta nivå. Genom kollegialt lärande utbilda varandra.

8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn i förskola ska därför ges möjlighet att undersöka flera olika yrken. Elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkännedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval.

Samverkan med det lokala näringslivet, men också högskola och andra aktörer, bidrar till att eleverna erövrar nya kunskaper som kan ligga till grund för att de ska kunna göra sina framtida studie- och yrkesval utan att begränsas av bakgrund eller stereotypa mönster. En bred studie- och yrkesvägledning som tillgodoser elevernas behov och motiverar eleverna bidrar till att fler fullföljer sin utbildning med goda resultat. Att klara grundskolan och fullfölja sin gymnasieutbildning är en oerhört stark skyddsfaktor för den enskilda individen och motverkar bland annat framtida ohälsa och utanförskap. För särskolans elever har vi ett viktigt uppdrag att visa hur ett arbetsliv är möjligt.

Vi har tagit emot lärarstudenter och elever från barn och fritids programmet. Lärlingar från barnskötarutbildning och Extratjänster från arbetsmarknadsenheten.

Pga covid så har omvärldsorientering skett i närområdet. Man uppmärksammar yrken nära förskolans värld, tex vaktmästare, lastbils-leveranser, renhållningsarbetare, lokalvårdare, kokerska osv. Samtal förs med barnen om att alla kan jobba med vad man vill, genusarbete och minska könsroller syns i undervisningen.

9 Prioriterade utvecklingsområden

9.1 Förskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer förskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skolan

1 kap 4 § Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

5 kap 3 § Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska förskolan främja barnens utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar.

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i förskolan. Miljön omfattar inte enbart avdelningarna, utan gäller alla utrymmen och platser på förskolan. Det behöver därför finnas ett arbete på förskolan för att skapa trygghet och en medvetenhet kring hur det påverkar lärandet i undervisningen. Att arbeta med inkluderande lärmiljöer är ett sätt att öka barn och elevers trygghet i förskola och skola, likaså att genom värdegrundsarbete motverka samt skyndsamt utreda kränkande behandling och vidta åtgärder.

Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande. Förskolan ska erbjuda barnen en god miljö och en väl avvägd dagsrytm med både vila och aktiviteter som är anpassade efter deras behov och vistelsetid. Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samskola och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation. Barnen ska få förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att ges möjlighet att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. När fysisk aktivitet, näringsriktiga måltider och hälsosam livsstil är en naturlig del av barnens dag kan utbildningen bidra till att barnen förstår hur detta kan påverka hälsa och välbefinnande.

Mål:

- Alla barn ska uppleva trygghet och studiero på förskolan.
- Trygg inskolning och trygga övergångar mellan avdelningar samt till grundskolan.
- Planerade rörelseaktiviteter utomhus varje dag där alla barn kan delta.

Aktiviteter:

- Kollegialt lärande

- Framtagande av en struktur gällande planering av rörelseaktiviteter både inne som utomhus.
- Litteratur läsning och workshops gällande inskolning och övergångar.

Hur ser vi att vi nått målen?

Vi mäter hur långt vi har kommit genom observationer och i medarbetarsamtal. Vi ser också vad enkäten ger för resultat.

Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i förskola och skola

3 kap 2 § Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt skollagen "ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen." (SFS 2010:800 Skollag, kap 1, § 1).

I utbildningen ingår undervisning. Undervisning innebär att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning, och syftar till utveckling och lärande hos barnen. Undervisningen ska utgå från ett innehåll som är planerat eller uppstår spontant eftersom barns utveckling och lärande sker hela tiden.

Utbildningen ska ta sin utgångspunkt i läroplanen och det barnen visar intresse för samt i det kunnande och de erfarenheter som barnen tidigare har tillägnat sig. Den ska kontinuerligt utmana barnen vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans ska få detta utformat utifrån sina egna behov och förutsättningar.

I Trelleborgs kommun arbetar vi med inkluderande lärmiljöer som en metod för att öka måluppfyllelsen och förbättra studieresultaten. Tillgängliga lärmiljöer handlar inte bara om den fysiska miljön utan om ett förhållningssätt till barn och elever och deras lärande. Förskolans och skolans lärmiljöer kan beskrivas utifrån fysiska, pedagogiska och psykosociala dimensioner som varierar beroende på de behov som finns på individ-, grupp- och organisationsnivå. När lärmiljöer som helhet formas så att de möter barns och elevers behov oavsett förutsättningar och funktionsvariationer behöver färre barn särskilt utformade insatser för att nå så långt som möjligt i sitt lärande. Tillgängliga och inkluderande lärmiljöer kan innebära att de anpassningar som riktas till ett enskilt barn även blir tillgängliga för andra. Gränsen mellan generellt stöd och extra anpassningar blir då mindre skarp. För de barn som är i behov av ytterligare stöd ska förskolan ge extra anpassningar eller särskilt stöd.

Mål:

- Alla barn ska utmanas på sin nivå utifrån sina förutsättningar och nå så långt som möjligt i sin utveckling.
- Alla pedagoger använder sig av Bornholm och TAKK i sin undervisning.
- Alla pedagoger utveckla sin dokumentation- och analysförmåga

Aktiviteter:

- Workshops
- Utbildning i Bornholm och TAKK
- Kollegialt lärande

- Litteraturläsning
- Läs- och skriv handlingsplanen – vägen till lärande
- Implementering av Trelleborgs kommuns plan för särskilt begåvade och högpresterande barn och elever
- Upprätta en god struktur för dokumentation, planering samt uppföljning och analys av det systematiska kvalitetsarbetet.

Hur ser vi att vi nått målen?

Vi ser vilket resultat våra kartläggningar ger samt måluppfyllelsen.

Digital transformation i förskola och skola

Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Förmåga att kommunicera, söka ny kunskap och samarbeta är nödvändig i ett samhälle som präglas av stort informationsflöde och kontinuerlig förändring. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Detta innebär att barnen ska få möjlighet att konstruera, forma och skapa genom att använda olika material och tekniker, såväl digitala som andra. På så sätt är skapande både ett innehåll och en metod i förskolan för att främja barnens utveckling och lärande.

Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

Digital kompetens är en av EU:s åtta nyckelkompetenser för det livslånga lärandet. Den definieras som grundläggande färdigheter i informations- och kommunikationsteknik samt förmågan att kunna använda internet på ett säkert och kritiskt sätt. Läroplanerna för förskola och skola slår fast vikten av att ge alla elever en grundläggande digital kompetens, vilket också är en viktig del i likvärdighetsarbetet. På det sättet kan man minska, eller förebygga en digital ojämlikhetsklyfta, vilket också ses som en förutsättning för att fostra och utveckla framtida aktiva medborgare. Det handlar t.ex. om kompetens i att orientera sig, skaffa kunskap och hantera olika uppgifter i den digitala världen. Men det handlar även om hur man interagerar, hur man hanterar olika etiska dilemman och hur man skyddar sin personliga integritet. Att hantera digitala verktyg är alltså inte bara en fråga om att hantera teknik, utan handlar också om att utveckla sociala färdigheter. Digitala verktyg är också viktiga redskap för att kunna erbjuda barn och elever med olika förutsättningar likvärdiga möjligheter till utbildning.

Mål:

- Stärka barnens digitala kompetens.
- All personal ska kunna hantera digitala verktyg.
- Skapa en delat kultur.

Aktiviteter:

- Praktiskt arbete
- Kollegialt lärande
- Work-shops
- ATEA

- Teach – meet – goda exempel
- Arbeta fram en digitalisering plan för förskolan

Samverkan förskola, skola och näringsliv

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn i förskola ska därför ges möjlighet att undersöka flera olika yrken. Barn och elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkänedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval.

En positiv framtidstro ska prägla utbildningen. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Förskolan ska ge barnen möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer. Därför ska barnen få möjligheter att upptäcka och förundras, pröva och utforska samt tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter.

Mål

- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och

Aktiviteter

- Arbeta utifrån förskolans syv-plan och göra handlingsplanen levande.